

Beslutning om å utelukke PetroChina Company Limited Juni 2017

Innledning

KLP og KLP-fondene (heretter kalt "KLP") har besluttet å utelukke selskapet PetroChina Company Limited (heretter kalt "PetroChina") fra sine investeringer på grunn av en uakseptabel risiko for grov korrupsjon. Beslutningen er for en stor del basert på Etikkrådets tilråding til Statens pensjonsfond utland (SPU), publisert 5. mai 2017. Norges Bank har satt selskapet under observasjon. Per 5. mai 2017 hadde KLP investeringer i PetroChina til en verdi av om lag 30 millioner kroner.

Etikkrådets tilråding

PetroChina er et av verdens største olje- og gasselskaper og er industriledende i det kinesiske markedet.¹ Selskapets kjernevirksomhet er produksjon og leting, samt raffinering og distribusjon av olje og gass og petrokjemiske produkter.² PetroChina er notert på børsene i Shanghai, Hong Kong og New York.³ Selskapets kontrollerende aksjonær er det statseide selskapet China National Petroleum Corporation (CNPC).⁴

Rådet begrunner sin tilråding om å utelukke PetroChina slik:

Etikkrådet anbefaler å utelukke PetroChina fra SPU på grunn av risikoen for grov korrupsjon. Om lag 65 tidligere toppledere og mellomledere i selskapet og dets datterselskaper blir etterforsket for mottak av bestillinger i Kina, Canada og Indonesia. 18 av disse skal allerede være formelt sanksjonert og/eller domfelt for korrupsjon i Kina. Rådet er kommet frem til at PetroChina ikke i tilstrekkelig grad har godtgjort at det har et antikorrupsjonsprogram som vil bli organisert og gjennomført på en måte som er anbefalt etter internasjonale standarder og beste praksis for å forebygge, oppdage og respondere på korrupsjon. Dette, sett i sammenheng med tidligere korrupsjonssaker, at selskapet har virksomhet i en sektor og i mange land hvor risikoen for korrupsjon er høy, samt at styret og

¹ PetroChina, "Business Strategy," *About PetroChina*, http://www.petrochina.com.cn/ptr/fztl/gsjj_common.shtml (siste besøk 28. mai 2017).

² PetroChina, "Core Business," *About PetroChina*, <http://www.petrochina.com.cn/ptr/zyyw/zyyw.shtml> (siste besøk 28. mai 2017).

³ PetroChina, "Company Profile," *About PetroChina*, http://www.petrochina.com.cn/ptr/gsjj/gsjj_common.shtml (siste besøk 28. mai 2017).

⁴ Ibid.

konsernledelsen i dag består av personer som hadde lederstillinger i selskapet da korrupsjonen skal ha funnet sted, gjør at det foreligger en uakseptabel risiko for at selskapet på nytt kan bli involvert i grov korrupsjon.⁵

En mer detaljert beskrivelse av saken finnes i Etikkrådets tilråding.⁶

KLPs retningslinjer og analyse

I KLPs retningslinjer for ansvarlige investeringer heter det at "KLP skal utelukke selskaper fra investeringer der det er en uakseptabel risiko for at selskapet er ansvarlig for eller har medvirket til...grov korrupsjon...."⁷ Ordlyden i denne bestemmelsen er identisk med ordlyden i SPU's etiske retningslinjer. I tillegg tar KLP hensyn til SPU's uttrekk basert på tilrådinger fra Etikkrådet.

I dette tilfellet besluttet Norges Bank å sette selskapet under observasjon i stedet for å selge seg ut:

Hovedstyret har besluttet å sette selskapene PetroChina Co Ltd og Leonardo SpA under observasjon grunnet uakseptabel risiko for at selskapene bidrar til, eller selv er ansvarlige for grov korrupsjon etter retningslinjenes § 3 bokstav e. Retningslinjenes § 6 (4) sier at «Observasjon kan besluttes der det er tvil om vilkårene for utelukkelse er oppfylt eller om utviklingen fremover i tid, eller der det av andre årsaker finnes hensiktsmessig». Etikkrådet har anbefalt at PetroChina Co Ltd og Leonardo SpA skal utelukkes fra fondets investeringsunivers, men viser til at selskapene har iverksatt tiltak mot korrupsjon. Hovedstyret mener at disse tiltakene gir tilstrekkelig grunn til å observere utviklingen fremover i tid.⁸

KLP har som praksis å legge betydelig vekt på Etikkrådets anbefalinger, med mindre det er sterke grunner for å ikke gjøre det. Som det ble vist til i beslutningen om å utelukke Petrobras,⁹ sier definisjonen av grov korrupsjon at:¹⁰

Grov korrupsjon foreligger dersom et selskap gjennom sine representanter

⁵ Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland, *Tilråding om å utelukke PetroChina Co Ltd fra SPU*, 8. desember 2016, s. i. URL: <https://nettsteder.regjeringen.no/etikkradet-2017/files/2017/05/PetroChina-Tilradning-ENG-2016.pdf>.

⁶ Ibid.

⁷ KLP, *KLPs retningslinjer for ansvarlige investeringer* (sist oppdatert 4. november 2014. URL: http://english.klp.no/polopoly_fs/1.33317.1459346158!/menu/standard/file/KLP%20guidelines%20-For%20responsible%20investment%20-.pdf).

⁸ Norges Bank, *Beslutninger om eierskap, observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland* (5. mai 2017). URL: <http://www.norges-bank.no/en/Published/News-archive/2017/2017-05-05-observation-and-exclusion/>.

⁹ KLP, "Beslutning om å utelukke Petróleo Brasileiro S.A. (Petrobras)" (1. juni 2016). URL: http://english.klp.no/polopoly_fs/1.34190.1466493152!/menu/standard/file/Petrobras%20decision%20to%20exclude.pdf.

¹⁰ Etikkrådet, *Tilråding av 15. november 2007*, s. 4. URL: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/statens-pensjonsfond/recommendation_on_siemens.pdf.

a) gir eller tilbyr en fordel – eller forsøker å gjøre det – for å utilbørlig påvirke:

i) en offentlig ansatt tjenestemann i utøvelsen av offentlige plikter eller i avgjørelser som kan tilføre selskapet en fordel, eller

ii) en person i privat sektor som tar avgjørelser eller har innflytelse på avgjørelser som kan tilføre selskapet en fordel,

og

b) korrupsjonshandlingene som nevnt i bokstav a utføres på en systematisk eller omfattende måte.¹¹

Som nevnt i KLPs beslutning om å utelukke Petrobras, omfatter grov korrupsjon både betaling og mottak av bestikklser når dette inngår i en alvorlig og systematisk praksis som involverer toppledere i selskapet.¹² I dette tilfellet omfatter de aktuelle handlingene mottak av bestikklser i forbindelse med aktiviteter i tre land over en periode som strekker seg fra minst 1999, som er tidspunktet hvor PetroChina første gang ble børsnotert som en separat enhet, til 2014. Flere ulike toppledere er blitt dømt for korrupsjon, herunder administrerende direktør fra 2000 til 2013 og styrelederen fra 2007 til 2011.¹³ På bakgrunn av dette kan handlingene anses å være alvorlige og systematiske.

KLP vurderer også fremtidsrettet risiko for at et porteføljeselskap skal bli ansvarlig for korrupsjon i fremtiden. I så måte er det flere ting som gir KLP grunn for bekymring. For det første, selv om PetroChina har styrket sin etterlevelse og internkontroll siden 2014, slår Etikkrådet fast at selskapet har gitt få detaljer om hvordan tiltakene gjennomføres og hvor effektive de er.¹⁴ PetroChina kommenterte ikke Rådets utkast til tilråding.¹⁵ Som rådet sier er lederteamet i PetroChina stort sett det samme som før, med unntak av de enkeltindivider som er dømt for korrupsjon.¹⁶

KLP mener at Etikkrådets analyse og konklusjon er velfundert, og ser ingen grunn til å fravike rådets tilråding.

¹¹ Ibid, s. 3-4.

¹² KLP, "Beslutning om å utelukke Petróleo Brasileiro S.A. (Petrobras)" (1. juni 2016). URL: http://english.klp.no/polopoly_fs/1.34190.1466493152!/menu/standard/file/Petrobras%20decision%20to%20exclude.pdf.

¹³ Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland, *Tilråding om å utelukke PetroChina Co Ltd fra SPU*, 8. desember 2016, s. 4. URL: <https://nettsteder.regjeringen.no/etikkradet-2017/files/2017/05/PetroChina-Tilradning-ENG-2016.pdf>.

¹⁴ Ibid., s. 10.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid., 9-10.

Beslutning

Av alle de ovennevnte grunnene utelukkes PetroChina fra KLP og KLP-fondenes investeringer senest 1. juni 2017.